

EVALUATIE AANSLUITING MELD MISDAAD ANONIEM (MMA)

Aan Twentse gemeenten Platform IVZ / DVO
CC
Van Jane Slot
Datum 31 mei 2023
Onderwerp Evaluatie aansluiting Meld Misdaad Anoniem (MMA)

1. INLEIDING

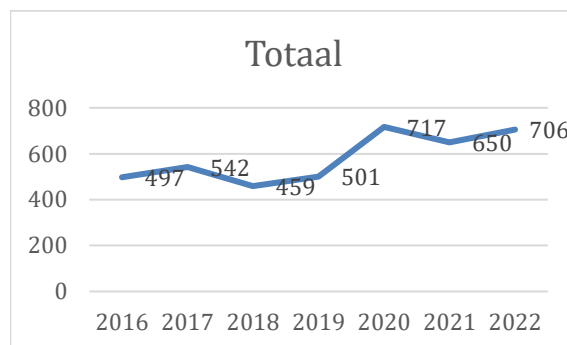
Medio 2021 is in het Districtelijk Veiligheidsoverleg besloten dat de Twentse gemeenten zich aansluiten op Meld Misdaad Anoniem (MMA) zodat zij in vervolg de meldingen rechtstreeks ontvangen van de Stichting zonder tussenkomst van politie. Dit sluit aan bij de regionale integrale wijze van samenwerking in Twente en bij onze gezamenlijke aanpak van ondermijning. Na 2 jaar ervaring zou een evaluatie plaatsvinden.

Onlangs is een vragenlijst uitgezet onder de Twentse gemeenten om de ervaringen te inventariseren. Twaalf gemeenten hebben hierbij de vragenlijst ingevuld. Twee gemeenten hebben aangegeven nog onvoldoende ervaring te hebben, omdat zij net zijn aangesloten. In deze memo worden de uitkomsten van de vragenlijst beschreven.

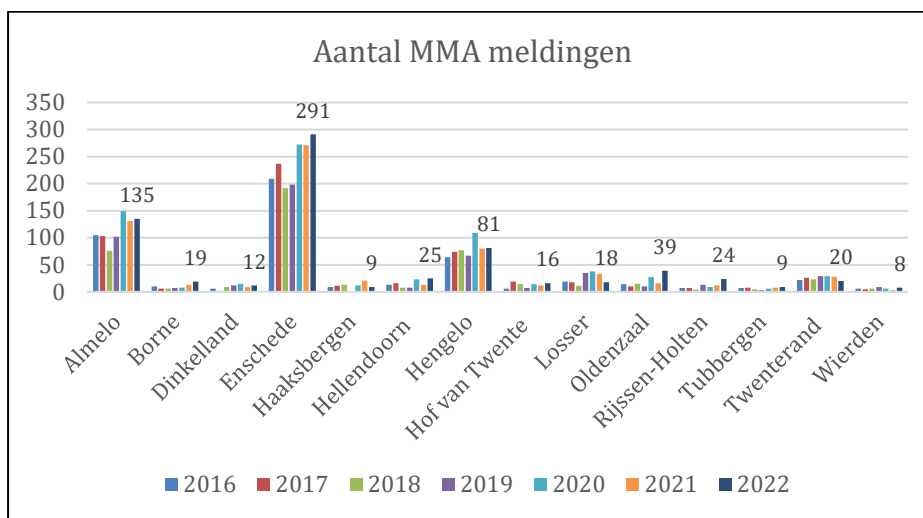
2. AANTAL MELDINGEN MMA

Meld Misdaad Anoniem (MMA) is het onafhankelijke meldpunt waar anoniem informatie gemeld kan worden over criminaliteit en misdaad. Volledige anonimiteit staat hierbij centraal. Bij MMA kan gemeld worden over bijvoorbeeld mishandeling, overvallen, drugsdelicten, sociale zekerheid, fraude, wapen- of mensenhandel, etc. Zo kan een inwoner zijn vermoedens en verdenkingen met MMA delen (klankbord) en zodoende een bijdrage leveren aan de veiligheid in de eigen omgeving.

Het totaal aantal MMA meldingen van de 14 Twentse gemeenten kent een stijgende lijn van 500 meldingen in 2016 naar 700 meldingen in 2022 (+ 40%). De stijging wordt goed zichtbaar vanaf 2020. Mogelijk houdt dit verband met de thuiswerksituatie tijdens de coronacrisis, waardoor naar alle waarschijnlijkheid meer verdachte zaken werden opgemerkt en anoniem gemeld. Toch ligt het aantal in 2022 na afloop van de coronacrisis ook nog steeds aanzienlijk hoger dan voor die tijd.

In het overzicht op de volgende pagina is per gemeente weergegeven hoeveel meldingen zij hebben ontvangen in de afgelopen jaren. In bijlage 1 van deze memo is een tabel opgenomen met de exacte aantallen per gemeente.

Het aantal MMA meldingen in het jaar 2022 is vermeld in de grafiek. De meeste MMA meldingen komen binnen bij de gemeente Enschede, gevolgd door Almelo, Hengelo en Oldenzaal. Er is geen samenhang te constateren of de aansluiting van de gemeente op MMA meer meldingen heeft gegenereerd. Bij een aantal gemeenten is dit wel het geval, maar niet bij alle gemeenten. Bij sommige gemeenten is het aantal hoger dan in voorgaande jaren, terwijl deze gemeenten nog maar net zijn aangesloten op MMA. Er is niet geïnventariseerd hoeveel aandacht de afzonderlijke gemeenten aandacht in de media heeft geschonken ten tijde van de aansluiting en nadien (herhaling van de boodschap). Dit kan sterk verschillen per gemeente.

Gemeente	aangesloten per	Gemeente	aangesloten per
Almelo	1 augustus 2021	Hof van Twente	1 februari 2022
Borne	1 februari 2022	Losser	1 mei 2022
Dinkelland	1 januari 2022	Oldenzaal	1 november 2021
Enschede	1 juni 2022	Rijssen-Holtén	1 februari 2023
Haaksbergen	1 juni 2022	Tubbergen	1 januari 2022
Hellendoorn	1 maart 2023	Twenterand	1 januari 2022
Hengelo	1 november 2021	Wierden	1 juni 2023

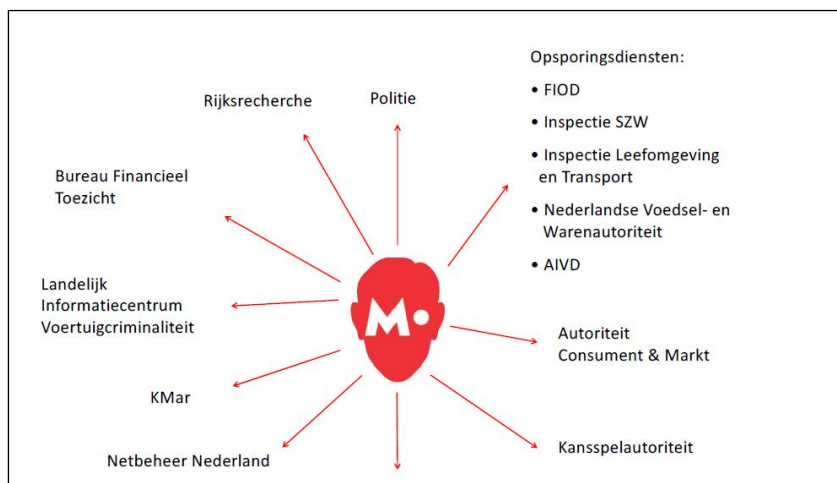
3. TYPE MELDINGEN

In overleg met de gemeenten en het OM is een selectie gemaakt van meldingen die naar de gemeente gaan. Voorbeelden van de selectie zijn: terrorisme (radicalisering gaat wel naar de gemeente, voorbereiding van een aanslag niet), geweld (huiselijk geweld gaat wel naar de gemeente, moord/doodslag niet). Maar ook meldingen over hennepkwekerijen en drugslabs gaan naar de gemeente toe. Bij aansluiting op MMA worden de meldingen doorgezet naar gemeenten die de gemeentelijke bevoegdheden raken en die qua ondermijning relevant zijn. Hierdoor ontvangen gemeenten mogelijk meer meldingen dan in het verleden. Hieronder zijn de onderwerpen opgenomen die gemeenten ontvangen.

Type meldingen		
Diefstal / verduistering	Illegale prostitutie	Onbekende identiteit
Drugsdelicten	Illegalen	Sociale Zekerheid
Illegaal vuurwerk	Illegale geneesmiddelen	Radicalisering
Fraude	Mensenhandel	Vervalsingen
Financieel, economische delicten	Milieudelicten	Woonfraude
Gewelddelicten	Ondermijnende activiteiten	

Op dit moment kan Stichting MMA niet de informatie aanleveren welke type meldingen zijn binnengekomen bij de gemeenten. Mogelijk is dit volgend jaar wel het geval als het meldingssysteem is aangepast.

Alle meldingen die naar gemeenten gaan, gaan ook naar andere relevante organisaties (zie onderstaande afbeelding).

Aanvullend is gevraagd aan een aantal gemeenten om een paar concrete MMA meldingen aan te dragen en te beschrijven welke actie is ondernomen:

- Er kwam zowel bij de gemeente als politie een melding binnen van illegale verkoop van vuurwerk midden in een woonwijk. Politie heeft dezelfde dag nog actie ondernomen en 813 kilo illegaal vuurwerk in beslag genomen; In een andere gemeente kwam ook een melding binnen van illegaal vuurwerk. Politie treft 230 kilo vuurwerk aan. College van B&W legt twee lasten onder dwangsom op van €10.000 om herhaling van overtredingen van het bestemmingsplan en Woningwet te voorkomen.
- Er kwam een melding binnen over een kapper die zwart geld verdient. De gehele schuur is omgebouwd als kapsalon. Er worden duizenden euro's per maand verdiend. Werk en inkomen heeft een check gedaan om te kijken of er een uitkering vanuit de gemeente werd verzorgd. In deze casus was dit niet het geval. Indien dit wel zo was, zou hier actief op gehandhaafd worden. Belastingdienst heeft de melding ontvangen.
- Er kwam een melding binnen over illegaal gokken op een adres. Dit pand huisvest een garage die aan de buitenkant beveiligd is door middel van camera's. Bij binnenkomst is er in de garage niets te zien. De toegangsdeur is achterin de garage. Er wordt o.a. illegaal gepokerd om grote bedragen. Het vindt dagelijks plaats vanaf 22.00 à 23.00 uur, behalve de zaterdagavond. Er heeft controle plaatsgevonden op locatie, waarbij meerdere materialen zijn aangetroffen die duiden op illegale kansspelen.
- Bij een gemeente kwamen gedurende het jaar meerdere MMA meldingen binnen over het dealen van drugs. Dit is aanleiding geweest voor de gemeente om in actie te komen. Nu wordt verkend om een "in de greep" actie te organiseren in navolging van een andere gemeente, waarbij alle contactpersonen die vermeld staan in de mobiele telefoon van de dealer, een sms waarschuwing te sturen.
- Over een woning kwamen in een periode van een half jaar 8 meldingen binnen via MMA over een kwekerij. Eind 2022 is de hennepkwekerij aangetroffen door politie en heeft burgemeester besloten de woning voor een duur van 4 maanden te sluiten.

4. VOORDELEN VOOR GEMEENTEN

In de vragenlijst is de vraag voorgelegd welke voordelen de gemeenten ervaren nu zij rechtstreeks zelf de MMA meldingen ontvangen. De volgende antwoorden zijn hierbij gegeven.

- Versterken eigenstandige informatiepositie (11x genoemd)*
Gemeenten zijn niet afhankelijk van de politie of andere partners om de MMA meldingen te ontvangen. Gemeenten hebben daardoor zelf inzicht in de omvang en aard van de meldingen.
- MMA meldingen combineren met overige gegevensbronnen (7x genoemd)*
Op een geaggregeerd niveau kunnen de meldingen samen inzicht geven over de aard en omvang van signalen in wijken en buurten; bijvoorbeeld door het in te laden in het dashboard veiligheid. Dit kan inzicht geven in de aard van onveiligheid en in de meldingsbereidheid.
- Effectieve bestuurlijke (integrale) aanpak (6x genoemd)*
Op verzoek van de minister van Justitie en Veiligheid is besloten dat ingeschreven gemeenten MMA meldingen krijgen waarop bestuurlijke interventie mogelijk is (o.b.v. gemeentelijke bevoegdheden) en meldingen waarbij sprake is van een ondermijnend aspect. Een voorbeeld betreft de meldingen van bijstandsfraude. Politie krijgt deze meldingen niet. Meldingen van bijstandsfraude die betrekking hebben op gemeenten die niet aangesloten zijn bij MMA, komen nu alleen terecht bij de Inspectie SZW.
- Vergroten meldingsbereidheid (3x genoemd)*
De ervaring leert dat gemeenten die zich als partner aansluiten bij MMA en hieraan voldoende publiciteit geven, het aantal meldingen ook omhoog gaat. Nu alle gemeenten zijn aangesloten op MMA sluiten we in mei dit jaar aan op de vastgoedcampagne van MMA. Deze campagne wijst ook op de mogelijkheid om verdachte zaken anoniem te melden bij MMA en doet daar een oproep toe.

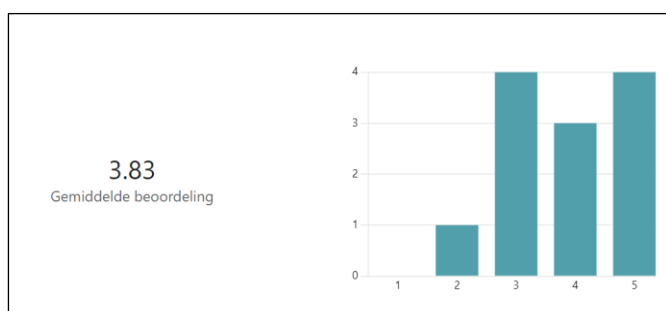
5. WERKWIJZE, SAMENWERKING EN REGISTRATIE VAN MELDINGEN

De aangesloten gemeenten is gevraagd op welke wijze zij omgaan met de binnengekomen MMA meldingen. De volgende stappen worden daarbij doorlopen:

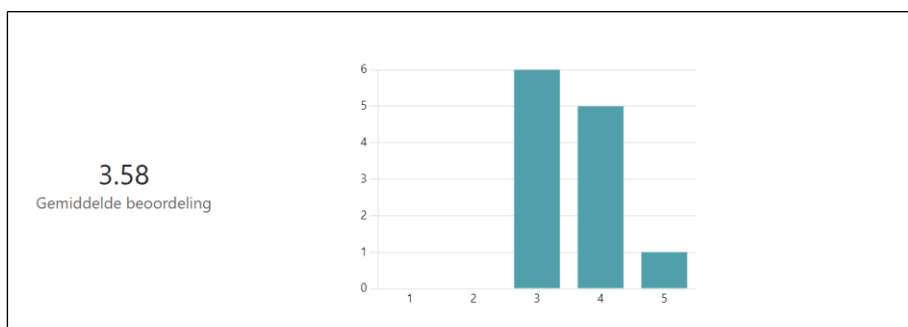
- Eerst eigen bronnen raadplegen.
- Meldingen die specifiek binnen de bevoegdheden van de gemeenten vallen, worden mono door de gemeente afgehandeld.
- Meldingen die ook de politie ontvangt, worden besproken in het politieoverleg.

- d) In het geval van ondermijning en integrale kansen, wordt het signaal ingebracht bij het lokale ondermijningsoverleg waar alle disciplines/partners aan tafel zitten en wordt de aanpak / strategie bepaald hoe met de melding wordt omgegaan.
- e) Als het een melding is die complex/groter is, dan gaat het signaal naar de BT casustafel ondermijning.

Gevraagd is hoe de samenwerking met de partners wordt ervaren en welke waardering zij hieraan geven. De gemiddelde beoordeling van de 12 gemeenten bedraagt een 3,83. Dit is een hoge waardering. Van de aangesloten gemeenten beoordeelt 60% de samenwerking met een 4 of een 5. Hierbij valt op dat de grotere gemeenten een hogere waardering geven aan de samenwerking.

Het meldingssysteem van Stichting MMA is een (beveiligd) online platform. Gemeenten ontvangen een alert e-mail wanneer er een nieuwe melding is. Zij hebben toegang via hun IP adres met naam en wachtwoord. Wanneer de melding door de gemeente gelezen is, verdwijnt de melding uit het systeem. De meeste gemeenten slaan dan de melding zelf op in een Excellijst op een afgeschermd scherm waar alleen de veiligheidscollega's toegang tot hebben. De twaalf collega's geven de volgende waardering aan het meldingssysteem van MMA.

6. KANTTEKENINGEN EN VERBETERPUNTEN

In de vragenlijst is stil gestaan bij eventuele kanttekeningen bij het ontvangen van de MMA meldingen. Door 8 gemeenten is aangegeven dat zij geen nadelen ervaren en 4 gemeenten wel. Zij geven aan moeite te hebben met het volgende:

- *Praktisch gebruik van de meldingen*
 Ervaring van enkele gemeenten leert dat gemeenten in het begin zoekende zijn hoe zij moeten omgaan met een groot deel van de meldingen. Zo komen er veel meldingen binnen waar gemeenten geen eigenstandige bevoegdheden in hebben (bijv. signaal van handel in harddrugs). Ook wordt door een gemeente aangegeven dat sommige meldingen lastig zijn op te werken, omdat de informatie te summier is.

- *Meldingen binnen krijgen geeft ook verantwoordelijkheid*

Als je als gemeente MMA meldingen binnen krijgt, dan brengt dat ook een verantwoordelijkheid met zich mee. Je kunt niet helemaal niets doen met zo'n melding. Daarnaast heb je natuurlijk de verantwoordelijkheid voor bescherming van de gegevens, juiste archivering, etc. Een gemeente geeft aan dat zij daarvoor de organisatie nog niet hebben ingericht. Een andere gemeente geeft aan het delen van informatie lastig te vinden volgens AVG en Politiewetgeving.

In algemene zin is gevraagd of er nog verbeterpunten zijn t.a.v. het ontvangen van de MMA meldingen. Hierbij zijn de volgende wensen aangegeven:

- De inhoud van de meldingen zou nog wat uitgediept kunnen worden met bijvoorbeeld informatie over tijden en dagen.
- Inrichten van een goed informatiedelingsysteem binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.
- Het is wenselijk om af en toe op Twents wat meer reclame te maken voor MMA. Lokaal schiet dat er vaak bij in.

De eerste twee verzoeken/punten van verbetering worden besproken met Stichting MMA. Laatstgenoemde verbetering wordt meegenomen in de activiteitenkalender van het Platform IVZ.

7. Kosten en financiering van MMA

In het verleden moesten gemeenten een abonnement bij Stichting MMA afsluiten om de meldingen via de politie te kunnen krijgen. Veel gemeenten vonden het abonnement destijds te duur. Vanaf 2020 is de bijdrage veranderd en neemt het Ministerie van Justitie en Veiligheid het grootste deel van de kosten voor haar rekening. Inmiddels zijn bijna 300 gemeenten aangesloten op MMA.

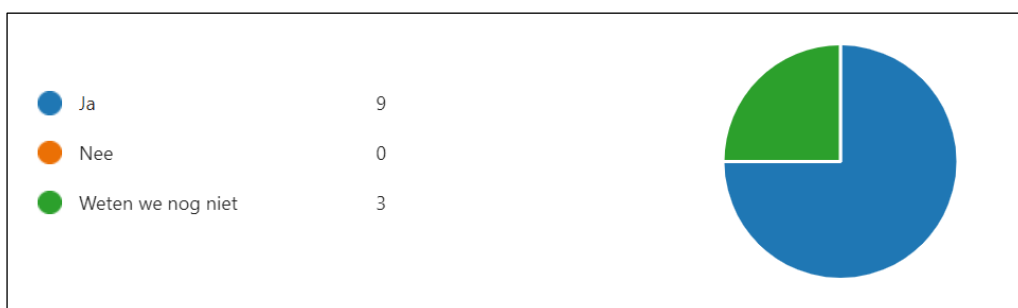
De jaarlijkse kosten voor gemeenten bedragen (excl. eenmalige aansluitkosten van € 1.000):

Gemeentegrootte	Jaarlijkse bijdrage MMA
Tot 30.000 inwoners	€ 330
Van 30.000 tot 50.000 inwoners	€ 660
Van 50.000 tot 100.000 inwoners	€ 990
100.000 inwoners en meer	€ 1.650

Vanuit het Platform IVZ zijn de eenmalige aansluitkosten voor de Twentse gemeenten als ook de jaarlijkse bijdrage aan MMA in de jaren 2021 en 2022 gefinancierd. Vanaf dit jaar komt de jaarlijkse bijdrage aan MMA voor rekening van de gemeenten zelf.

8. VERVOLG MMA

Op de vraag of gemeenten voornemens zijn om aangesloten te blijven op MMA, geven negen gemeenten aan dit willen.

Deze 9 gemeenten willen aangesloten blijven om de volgende redenen:

- Via MMA komen veruit de meeste meldingen binnen en het versterkt de informatiepositie
- De positieve ervaringen met MMA.
- MMA geeft informatie waar we anders niet over beschikken. Het is van belang om burgers betrokken te houden
- Het is voor de burger goed dat ze ergens anoniem kunnen melden. Sommige signalen die een gemeente al heeft, worden door MMA meldingen bevestigd.
- MMA is een 'must' in de totale aanpak van ondermijning
- Belangrijk is dat alle Twentse gemeenten in gezamenlijkheid aangesloten blijven.

Geen enkele gemeente geeft aan niet aangesloten te willen blijven en het abonnement op te gaan zeggen. Drie gemeenten geven aan het vervolg nog niet helemaal zeker te weten omdat zij nog maar net aangesloten zijn en onvoldoende ervaring hebben kunnen opdoen.

In het najaar doen de Twentse gemeenten gezamenlijk mee aan de vastgoedcampagne van MMA en gedurende het jaar zullen we regionaal en lokaal meer bekend geven aan MMA en de oproep doen tot het anonieme melden van verdachte zaken. Tot slot wordt dit jaar nog een verdiepingsmoment binnen het Platform IVZ georganiseerd om ervaringen en casussen met betrekking tot MMA meldingen uit te wisselen om van elkaar te kunnen leren. Dit geeft ook gelegenheid om met elkaar van gedachten te wisselen over een wegingskader met betrekking tot de verdere afwikkeling van MMA meldingen.

Bijlage 1 Aantal meldingen per gemeente en moment van aansluiting

	Aangesloten per	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Almelo	1 augustus 2021	105	103	76	102	149	131	135
Borne	1 februari 2022	10	6	6	7	8	13	19
Dinkelland	1 januari 2022	6	2	9	12	15	9	12
Enschede	1 juni 2022	209	237	192	198	272	271	291
Haaksbergen	1 juni 2022	9	11	13	1	12	21	9
Hellendoorn	1 maart 2023	13	16	8	8	23	13	25
Hengelo	1 november 2021	64	74	77	67	109	80	81
Hof van Twente	1 februari 2022	6	19	14	7	14	12	16
Lossler	1 mei 2022	19	18	11	35	38	33	18
Oldenzaal	1 november 2021	14	10	15	10	27	16	39
Rijssen-Holten	1 februari 2023	7	7	4	13	9	12	24
Tubbergen	1 januari 2022	7	8	5	3	6	8	9
Twenterand	1 januari 2022	22	26	23	29	29	28	20
Wierden	1 juni 2023	6	5	6	9	6	3	8
Totaal		497	542	459	501	717	650	706